

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenet balra a 23. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délen. Ára évnegyedre 3 ft. o. 6.

Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyitlér” cikkek sora után 20 kr. előlag beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Központ, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

1866-ik évi folyamára.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 forint o. ért.

Fél évre 6 " "

Évnegyedre 3 " "

Tisztelt előfizetőink az előfizetési pénzeket kiadónk STEIN JÁNOSHOZ (bel-központú Stein könyvkereskedése) méltóztatassanak beküldeni, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Kolozsvár, jan. 18.

(D.) A magyar királyság országgyűlése rövid szünet után újból fölvette a tárgyalások fonalát, s a mint már országgyűlési közleményeinkből láthatni, a verificatioi folynak szintoly elevevességgel, mint zajjal.

Azon zajos választások után, a melyek amott történtek, valóban nem is lehetett várni a törvényhozó testülettől igen nagyon leegyző eljárást, s midőn az intézmények a választási szabadságot oly széles körre terjeszték ki, minden bizonynyal az értelmiség kötelessége egész erőfeszítéssel arra hatni, hogy mig egyrészt a törvény övja a választási jog gyakorlatának szabadságát a kormány minden befolyásától; másrészt óva legyen ezen szabadság a korteskedők vadságaitól, s a nyers tömeg rokonczatlankodásától is.

Nem elég az, hogy valaki bárminő uton a követé választatás parnassusára jusson, szükséges, hogy arra oly eszközöket használjon fel, melyeket aztán, mint leendő törvényhozó, méltathat is; s különösen kivánatos volna arra hatni, hogy a nép ezen legeszen-tebb jog gyakorlatához a rend, fegyelem s kölcsönös tisztelet fentartása mellett juthasson.

Ugy hiszszük, hogy e cél elérésére legnagyobb hatással van, ha a követjelöltek nem ellenség, hanem versenytársak állanak egymással szemben, s mint végtörekvésökben egy célra küzdők nem szenvedélyes harcot folytatnak egymással, hanem a magok mellett felszólított nép szavazatának ítéletét várják be maguk fölött.

Magunknak is volt alkalmunk több választási harcot végig nézni, s meggyőződünk arról, hogy a hol a jelöltek egymás elleni gyűlölet nem különíti el, s egymás iránt alkotmányos polgárokhöz illő tekintettel viseltetnek, ott a nép nagy tömegei is a legszebb renddel járulnak a szavazó bizottmány elé.

És, ha kezeskedhetnék a közszellem geniusa, hogy minden választási harcnál csak a vélemény-szabadságnak s meggyőződés egyenességének tekinteti fognak fenn, részünkről sem mondanánk az ily harczok ellen, sőt azt kedves és megható jelenségnek tartanók.

Nem jó azonban az ördögöt sokszor falra festeni. Most még nincs a nemzet kebelében pártszakadás, most még csak személyes érdem vagy ambitio kérdések merültek föl, mind a mellett látjuk, hogy az éppen most verificatio alatt álló választásokkal is mennyi erkölcsi nyomás, megvesztegetés és szenvedélyesség mutatkozott: mit remélhetünk aztán majd, ha a birodalom nagy kérdései kiegyenlítettén, alkotmányos életünk a rendes mederbe visszazáll, s az alakulandó kormány és ellenzéke közt a pártnézetek szigoruan körvonaloza lesznek, s a küzdelem a szenvedélyesség hatáira is át fog csapongani?

Nem lehet ugyan a korteskedést sem törvénnyel, sem fegyverrel kiirtani; lehet azonban mérsékelni erős, és érett közvélemény által, a mely a visszaélések fölött azért ítéli el, mert ezek a nép jogát és személyes szabadságát kockáztatják.

Kockáztatják a nép jogát, mert a hol a törvényhozás azt tapasztalja, hogy a széleskörű szavazási jog a joggyakorlatot és belnyugalmat tulhajtásai által akadályozza, kénytelen a választási jog gyakorlatának szűkebb körre szorításán gondolkodni; sőt megtörtént az alkotmányos államokban, hogy a visszaélések miatt egész választó kerületek

rövidebb vagy hosszabb időre elvesztették szavazási jogukat.

A magyarországi legutóbbi választásoknál történt visszaélések, hogy szintén aggodalmaskodást keltettek föl, azt az érettebb közvélemény üterein, a napi lapokon láthatni, melyek részint az európai választási visszaélések természetét tanulmányozzák, részint projectatiókkal állanak elé azon kérdés megoldására hogyan, és minő intézkedésekkel lehetne a választási visszaéléseket gátolni, s e részben mindinkább mennek azon eszme fele, hogy vagy a censust kell fenebb emelni, vagy a közvetőleges választásokat hozni szokásba.

Mi még most nem kívánunk ezen kérdések elméletéhez szólni; annyi bizonyos, hogy a francia forradalom legdemocraticusabb szervezési küzdelmei között is a suffrage universellé a kisebb, ezt a nagyobb census, azt a közvetőleges választás, s mindenemű mesterséges választási kísérletek cserélték föl, s a végén mind csak arra jött az emberiség, hogy a széleskörű szavazatot a kormányok vagy pártok corruptióitól megmenteni, határos a lehetőséggel.

Világos tehát, hogy a korteskedések s választási visszaélések kockáztatják a nép jogát, mert ha a visszaélés a jog gyakorlatát mind lehetlenebbé teszi, a törvényhozás kénytelen jogmegszorításokhoz folyamodni, s nagyobb census vagy közvetőleges választás alkalmazása által hatni arra, hogy e fontos joggyakorlat az érettebb rétegek s kisebb tömegek kezére menjen át, hol már a jobb sors feltételeinél fogva is kevesebb hatása lehet a corruptióknak.

De kockáztatják a választók személyes szabadságát is egyik legszentebb joguk gyakorlatára nézve, mert ott, hol verekedések, fejbetörések, sőt halálesetek is adhatják elé magokat, valóban a békés polgárnak nem igen élvezetes dolog lehet egy polgári jogot igénybe venni, miután igen kevés ember lehet hajlandó magát azért agyon veretni, hogy ne Pál, hanem Péter legyen a követ.

Igen dicső dolog választási jogunknál fogva befolyjni arra, hogy az ország törvényhozása azokból alakuljon össze, kiket közvéleményünk a többek fölé emelt, de kevés dicsőség van abban, ha oly képviselőket küld a nép, kiknek csak borát vagy a mellett hatalmas torkát, s gondatlan mindent ígéreseit ismeri. Amítások, hazudozások, mások érdemeinek kisebbitése, aranyhegyeket ígérő biztatások, tenyegtetések, lázítás, oly eszközök, a melyeket minden oly egyén visszautasít magától, a ki valóban képesítve van arra, hogy a törvényhozás termében helyes tanácsokat adhasson, s alapos véleményrel járuljon a törvényhozás nagy munkájához.

Egy honpolgár, a ki valóban érzi a képviselői állás fontos feladatát, s azon nagy felelősséget, mely ebből még az utódok előtt is reá hárulni, nem hajlandó soha a ráerőltetés fegyvereihez folyamodni, mert utóljára is nincs semmi dicsőség a fűtykösök által kivívott népszerűségben, s nagyon megköti magát, s véleménye szabadságát az oly képviselő, ki a népnek aranyhegyeket ígért, mert utóljára is az állam rendes háztelénél mindig meg vannak a népnek terhei, s minden törvényhozás csak arra törekedhetik, hogy józan intézkedések által a mennyiben lehet e terheket könnyítse, vagy a szükségelt terhek hordozhatása végett a népet kellő életforrásokhoz juttassa.

Miután a lélekvasárlások s korteskedések ellen kikelünk, nem arra törekszünk ez által, hogy a becsületes és erkölcsi érzéssel bíró emberek félrevonuljanak feltalakodó s gyakran tulmerész pimaszok elől. Ily esetekben a választó hatóságok összes értelmiségének vállvetése mentheti meg a hatóság kockáztatott becsületét s érettségi hitelét. Ily esetben küzdeni kötelesség.

A választási jog gyakorlatának eszméje az, hogy a népet egészen magára hagyják, ő járjon végére attól, a kiből leginkább bizik, hogy kit tart méltónak a képviselői állásra; ki az, a ki őt híven képviselendő, a kit az ígéretek s fényes kilátások el nem tántorítanak meggyőződése egyenes útjáról, s a ki sokkal inkább hordozza szívén a közös haza jóllétét mint egyéni gyarapodását.

Fájdalom, a joggyakorlat ezen patriarchalis ártatlan korszakán túl vagyunk. Látjuk, hogy jönnek mennek a nép között, informálják azt, rágalmaszásokkal, kisebbitésekkel rontják a jobbkat közvéleményét, ölik ki a népből a kegyeletet s tiszteletet, a mi annyira fönntartá ősidőkben a nép morális erejét s engedelmisségét. Látjuk az agitatio-kat, melyektől a jobbkat visszadöbbennek, a szerény tiszta értelem félrehuzódik, s a ké-pesség száz meg száz helyütt enged az üres főnek s nagy szájnak; vagy fellépik a vagon, hogy megmentse az ész tekintélyét, s haza becsületét; de ekkor kénytelen megvesztegetni, megmontani még inkább a népet, s benne a hazát rontja meg, mert hisz a népből áll a haza.

Nézetünk szerint tehát mindig igazolva van a törvényhozás bárminő szigora, mely-lal a választási rendtelenségeknek útját kívánja állítani, s ha alkalmazható eszközöket a létező intézmények közt erre nézve nem talál, joga, sőt kötelessége a törvényhozásnak oly intézményt alkotni, mely által a vesztegetés leginkább kikerülve lehet; történetik az bár a választási jog tetemes megszorításával.

Eppen ezért fontolja meg a nép, hogy ha választási jogával vissza él, ezen jogot kockáztatja; kötelessége a népnek békés, csöndes és megvesztegethetlen magatartásával bebizonyítani, hogy ő politikailag meg van érve azon széles körű választási jog gyakorlatára, mely őt kis vagyona s értelmi állása mellett is képessé tette arra, hogy választottjai által a törvényalkotás és jogvédelem jégseztőbb gyakorlatára befolyhasson.

Fontolja meg mindenütt a nép, hogy a választási jog nagy kincsét sárba dobuia nem szabad, mert ugy odaveszhet, hogy soha vissza nem szerezheti. Ne engedjen a rágalmaszoknak, bujtogatónak, másokat kisebbitőknek, utasítsa vissza magától a nem-telen megvesztegetést; emelje föl fejét mint a haza szabad polgára, ismerje meg a haza jobb és megpróbáltatott fiait, kérdjen tanácsot azoktól, kikben bizni oka van, s így menjen választani.

1895—1866.

Főkormányzszéki utasítás

az 1865-dik évi Karácsonhava 10-kére Pestre összehívott magyar országgyűlésre küldendő erd. törvényhatósági követek választására nézve.

1. A választásokra nézve az ő. es. és apost. királyi felségének mult 1865-dik évi Karácsonhó 25-kén 5580 udvari szám alatt kelt kegyelmes leiratánál fogva a közös hongytilésre küldendő követek népképviselőt alapjani megválasztásáról az erd. 1848-dik évben alkotott I. törvényekkel szolgál-ván sinormértékül, az ebben meghatározott, illető választók közbejöttével a 7. §-ban kijelölt törvényhatóságok részéről a követek az abban kijelölt számban választandók, a követküldésre jogosított törvényhatóságokhoz hozzá járulván Naszódvidéke, mely hasonlóan két követet küldend.

Továbbá követválasztási tekintetben Szászrégen városa Tordamegyéhez, Fogaras városa Fogarasvidékéhez és Verespatak Abrudbányához számítatik a nélkül, hogy ezen városok különbeni köz-igazgatási állásában e miatt változás történék, minél fogva az ezen említett városbeli választók az illető saját kebelbeli hatóságok útján lesznek össze-irandók és az illető választást vezető központi választmányok összealkotásában az említett városok is tekintetbe veendők.

Az idézett II. törvényekkel határozottan kifejezén a 3. 4. és 5-dik §§-ban, hogy a haza különböző törvényhatóságaiban, kiket és mily minőségű fogva illet meg a választási jog, a törvény határozományain túl terjeszkedni nem lehet, követ-kezőleg a törvényhatósági jelenlegi tisztviselők, ugy a városokban az esküdt községek és egyéb törvényhatóságban a képviselő bizottmányi gyűlések és a képviselő testületek tagjai, mint ilyenek, ha egyéb törvényes minősítéseknél fogva a választásra külön is jogositva nem volnának; nem választó képesek.

Az említett törvényekkel 3. §-a d. bettje alatt elősorolt honoratiorok csak a városokban és ezekben is csak ott, a hol állandó lakásuk van, választó képesek.

A II. törvények 10. §-ban felhívott 1847-ik évi magyarországi V. törvényekkel 1. §-ban azon elv lévén kimondva, hogy a követválasztási jog gyakorlatában mindazok, kik az országgyűlési kö-

vetek választásában az irt évig szavazattal bírtak, meghagyandók, ennél fogva azon erkölcsi személyek (testületek), melyek 1848-dik évig törvényes képviselőik által a követválasztási jogot gyakorolták, e joggal a jelen választás alkalmával is — önként értetve — bírnak s következésképpen az oly testületektől is, a melyek által fizetett adó a törvényben meghatározott censust üti, a szavazati jogot megtagadni nem lehet, azonban miután a II. törvényekkel 4. §-a c. bettje alatt említett községek képviselőik által a választásban különben is befolyandának, a census szerint jogosult választóknak csak is oly községek tekinthetők, melyeknek kirekesztőleges magánjoggal bírt oly külön birtokaik vannak, melyekkel a censust üti adófizetés van összekötve, minél fogva a közhelyek, közlegelők, közútdörk, ha szintén a község neve alatt is vannak megadótatva, ily magánbirtokoknak nem tekinthetők.

A választó képes erkölcsi személyek (testületek) a választásban törvényes képviselőik vagy meghatalmazottjaik által folynak be, kik azonban követt a II. t.-cikk 6-dik §-a értelméből következ-tetve csak is azon esetben megválaszthatók, ha különben is személyileg választó képességgel bírnának.

Végre a census képpen meghatározott adó-mennyiségre nézve megjegyzendő, hogy ebbe a fej-és pótlék-adó kivételével minden egyenes (direct) adók és így a ház- és jövedelmi adó is beszámítandó.

2. Az idézett II. t.-cikk 8-dik §-a szerint a körülményekhez képest az illető törvényhatóságok által választókerületet alakíthatván, ezek ugy létesítendők, hogy egy követ választása végett, csak egy választó-kerület legyen, ez esetben mindenik választó-kerület csak egy követet választatván.

3. A megyékben, Fogaras- és Naszódvidékben, ugy a székelv székekben a főispánok, főkapitányok és főkirálybírák a közelebbi erdélyi követválasztásokra legfelsőbb királyi felbatalmazásnál fogva közreműködni hivatott bizottmányi gyűléseket, minél rövidebb 10 napon túl nem terjedő idő alatt összehívják, csupán és kirekesztőleg csak is a választás körüli, következő teendők végett:

a) A netalán szózatolás közbeni csend érdekében szükségesnek talált választó-kerületek alakítása iránt, tekintettel a területi és népességi arányra határoz.

b) Az említett 1848-diki évi II. törvényekkel rendelkezéssel végrehajtására s általában a választási ügynek minden ágazataiban való kezelésére, vezéreltetére a főtiszt elnöke alatt egy több tagból álló s a királyi főkormányzszékek közvetlen érintkezésbe lépendő központi választmányt választ oly módon, hogyha a törvényhatóság választó-kerületekre osztatnék, abban a külön választó-kerületek mind képviselve legyenek s kellő arányban a községek előjárói is részt vegyenek; a főtiszt elfog-laltatása vagy akadályoztatása esetére a központi választmány a maga kebeléből egy elnöki helyet-test választ, a jegyzőt is hasonlóan a választmány a maga kebeléből választván.

4. A szász székekben és vidékekben hasonlóan az illető képviselői testületek útján történik, valamint a netalán szükségelt választó-kerületek létesítése, ugy a központi választmányoknak a fen-nebbi módok alakítása.

5. A követ küldési joggal bíró városok a köz-zepponti választmány alakítására nézve teljesiten-dőket, a tanács és esküdt közönség közös ülésében végzendik.

6. Középponti választmányt ott is kell alakíta-tani, a hol csak egy országgyűlési követ választatik. Önként érteik, hogy a központi választmá-nyok tagjai nem csak a megyei, vidéki és székelv-széki bizottmányi gyűlések, ugy a szász törvény-hatósági és városi képviselő testületek kebeléből, hanem azokon kívül is választatbók.

7. A 3., 4. és 5-dik pontok értelmében ho-zandó határozatokról a kir. főkormányzszékhez ha-ladé nélkül jelentés teendő, jelesen a bizottmányi gyűlések jegyzőkönyvei is felküldendők.

8. A központi választmány tagjai a követ-kező esküt teszik le:

Én N. N. esküszöm stb. (kinek-kinek vallása tartása szerint), hogy mind azt, mit az országgyű-lési követnek (követeknek) választására nézve ki-küldetésemhez képest teljesíteni tisztemhez tarto-zandik híven, részrehajlás nélkül teljesítendém. Isten engem ugy segéljen és ugy adja leltem töl-vösségét.

9) A központi választmány kiküldetése után, lehető legrövidebb idő, s jelesen a városokban leg-feljebb két nap, egyéb hatóságokban pedig legfel-jebb 5 azaz: öt nap alatt összehívandó.

a) A vezérlete alá tartozó választási területre

nézve, a választók összeírására, három tagból álló annyi küldöttséget nevez, mennyi annak jó módú és minél gyorsabb véghezvitelére megkívánatik.

b) Meghatározza az időt, mely alatt az összeírásoknak, a netaláni felszólamlások előállítására való tekintettel véghez vitetni s a középponti választmányhoz beiktatni kell.

c) Tekintettel a közelebbi követválasztási előadatokra, az összeírás eljárási módját megállapítja és azobkezpest az összeíró küldöttségeket utasítja és a szükséges előadatokkal is — illető esetben — ellátja.

10. A közigazgatás kötelességében áll, a ki-nevezett összeíró küldöttségek tagjainak neveit, ki-szállásuk napját, a követendő eljárási módot s je-lesen azon minőségeket, melyekhez a választó ké-lessness köte van, és az összeírás befejezésének határidejét, nemkülönben azon helyet, a hol az összeírás munkálatait az összeírás folyama alatt is megtekinthetők és a hová a netaláni felszólamlá-sok beiktatandók, kihirdetendők és minden e rész-ben szokásban levő módoknak használata mellett, a lehető legnagyobb nyilvánossággal, haladék nél-kül köztudomásra juttatni.

11. Az összeírásokra nézve, tekintettel a vá-lasztók különböző kategóriáira, az illető hatósá-gokhoz a kir. főkörmányszéktől különböző nyoma-tott táblás jegyzékek küldetnek ki, és pedig:

A) Az említett választási II. törvényezik 5. §-ban és a 4-dik §-nak b) betűje alatt meg-határozott s a 5-dik §-ban is felelített különböző minőségű városi választókra nézve.

B) A 4-dik §. a) pontja szerint a megyéken, Fogaras- és Naszódvidékein és a székely székek-ben az 1791. évi XII. törvényezikely nyomán jo-gosultakra nézve.

C) A 4-dik §. c) betűje alatt, ugy az 5-dik §-ban említett census szerinti választókra nézve.

D) Azon községekre nézve, melyek a 4-dik §. c) betűje értelmében szabadon választandó egy vagy két képviselőjűk által a követválasztásba be-folyjni jogosítvák — külön-külön mintázatukat.

12. Az előző pontban említett táblás jegyzé-kek használata s általában az összeírásnak a fen-forgó körülmények által igényelt gyorsítása és könnyítése tekintetéből a következők utasítás adatik:

a) Városokban a városrészenként kinevezett küldöttségek az A. alatti táblásjegyzékben az illető összeíró küldöttségek előre hivatalilag az illető ro-vatba beírják a hatáskörük alatti városrészből mind-azon lakosok és birtokosok neveit, kik a köztudat, ugy a meglevő hivatalos adatok szerint a II. tör-vényezik 3. §. határozmányaihoz képest minden kétségen kívül választó jogosultaknak tekintendők, az illető rovatban kijelölve azon minőséget, mely-nél fogva a beír, a választóságra képvisitve van, ugymint: 200 ezüst forint értékű háznak vagy föld-nök bírása, kézműves, kereskedő, gyáros, 100 ezüst forint évi jövedelem, tudor, sebész, ügyvéd sat.

b) A megyéken, Fogaras- és Naszódvidéké-ben, ugy a székely székekben a közelebbi erdélyi követválasztás alkalmával az 1791. évi XII-dik t.-czikk nyomán jogosultak már össze lévén írva az ezekről és megállapított összeírás jegyzékekből a most kiküldött B. alatti táblás jegyzékbe, az ezen categoriabeli választók névsora előre hivatalból átírandó.

c) A mi a censusnál fogva képesített választókat illeti, minthogy a közelebbi országgyűlési kö-vetválasztás ötletéből, az ilyenekről szerkesztett ösz-szeírásokban, kinek-kinek neve után, fizetett adó-mennyisége is a fej-és pótlék-adón kívül, fel van jegyezve, ezen összeírások czélszerűen felhasznál-ható adatul szolgálhatván arra nézve, hogy meg tudni lehessen, mikép az összeírt ily minőségű e-gyének közül, kiknek adója titi a II-dik t.-czikk 4-dik §-a c. pontjában kijelölt censust, az ilyenek is a meglevő adatokból a C. alatti táblás jegyzék-be előre, hivatalból beirandók végre.

d) A D. alatti táblásjegyzékbe a követválasztás végetti képviselőküldésre jogosult községek s az általuk választandó képviselők száma lévén be-irandó, a füstöknek e célból a II-dik t.-czikk 4-k §-a c. pontja értelmében szükségelt községeknél összeírás idő-megnyerés tekintetéből a törvényha-tósági főnökök által haladéktalanul közigazgatási úton előlegesen eszközöndő és az így szerzett ada-tok nyomán a D. alatti táblásjegyzékbe a köz-ségek nevei, azokban az 1791. évi XII-dik tör-vényezikely nyomán jogosítottak füstjein kívül talált füstök száma s következőleg a községeknek egy vagy két képviselő küldésére jogosultsága az illető rovatokba előre hivatalból beirandók.

Az összeírás jegyzékei így előkészítettén, városokban az összeíró küldöttségek egy meghatá-rozandó és előre közhírré teendő helyen, a hason-lóan köztudomásra juttatandó naptól elkezdve 3 egymásutáni napon keresztül, az előlegesen hivatal-ból elkészített jegyzékeket az illető városrészekben közmegtekinthetése kiténdik, ez idő alatt nyitva leendő mindenki előtt az ut, hogyha neve a jegy-zékbe nem foglaltatik, abba beirását eezközül-hesse, vagy pedig ha valaki helytelenül lenne be-írva, az ellen kifogásait megtehesse.

Me gyékben, Fogaras és Naszód vidéken, ugy a székely székekben a hivatalból előlegesen elké-szített B. és C. alatti táblás jegyzékekből helysé-genkénti kivonatok készítendők és azok minden helységben a községi előjárónál, legalább is 48

óraig közmegtekinthetése kiténdők, az illetők által lehető bejegyzési vagy kifogási felszólamlások meg-tehetése végett.

A szász törvényhatóságokban is a C. alatti táblás jegyzékekre nézve, hasonló eljárás követendő. Végre a D. alatti, hivatalból felvett jegyzékből, az összeíró küldöttség által minden községgel, az öt illető jegyzési pont közöttetik, felszólamlásának ha-sonlóan 48 óra alatti megtehetése végett.

13. Az összeíró küldöttség a bejegyzés iránti jelentkezéseket, ugy a bejegyzettek elleni kifogáso-kat, a felszólamlási idő leteltével első hatóságilag vizsgálat alá veszi, felettük határoz, az illető fel-szólamlók felszólamlásait igazololni tartozván.

14. Az összeíró küldöttség a bejegyzett vá-lasztók neve után az igazolásul szolgáló adatokat az összeírás jegyzék „jegyzés” czimű rovatába sommás kivonatan bejegyzi, egyszersmind azokról, kik a bejegyzettek közül kifogás alá jöttek, akár találta azokat a röviden feljegyzendő okokból a jegyzékből kivonandóknak, akár nem, valamint azokról is, kik bejegyzettségük végett magukat előtte jelentették, de attól általa elmozdítottak, külön név-jegyzéket készít.

A D. alatti jegyzékre nézve valamelyik köz-ség részéről lehető felszólamlás esetében az össze-írás küldöttség a dolog állását a helyszínen meg-vizsgálja s a találás szerint okadatolva határoz, arról a községet értesítvén.

15. A bejegyzési vagy kifogási felszólamlások az összeírás eljárás befejezésének, fennebb a 10 ik pont szerint közhírré tett napja határidejéig az összeírás küldöttséghez bejelenthetők.

16. Az összeírás munkálatait, melyek három egyenlő példányban készítendők, s a küldött-ségek a fennebb a 9-dik pont b) betűje alatt meg-határozott időben a középponti választmányhoz be-adandók.

17. Az összeíró választmányok által beadandó összeírásoknak egyik példánya a középponti vá-lasztmány által meghatározandó s előre közhírré teendő nyilvános helyen mindenki általi megtekin-tés végett több napon át ki fog tétetni.

18. Az, ki az összeíró választmány által a bejegyzéstől elmozdítottat, valamint az is, ki más-nak bejegyzése ellen észrevételt tenni kíván, az összeírásnak e tekintetbeni megigazításáért a közép-ponti választmányhoz folyamodhatik.

19. Az, ki bejegyzettségét végett magát az ösz-szeíró választmányok egyike előtt sem jelentette, e végett többé a középponti választmányhoz nem járulhat.

20. A középponti választmány a választók összeírásának bevégezése után, az előre meghatá-rozott időben késedelem nélkül összeállván:

a) Az illető küldöttségek által beadott ösz-szeírásokat és

b) a 14-dik §. értelmében benyújtott folyamo-dásokat megvizsgálja.

c) Azoknak jegyzékét, kiket a beadott folya-módások folytán az összeírásból kihagyandónak ha-tároz, a beadott összeírás mindenik példányához az elnöknek és jegyzőnek aláírásával hozzacsatolja.

d) Az összeírásoknak minden beadott folya-módások tárgyalása mellett tökéletes kiigazításáig ülésait naponként folytatja, s a D) alatti összeírás jegyzékek megvizsgálása és megállapítása után azon-nal intézkedik, hogy a községek egy vagy két kép-viselőiket az 1791. évi XII. törvényezikely nyo-mány jogosítottak befolyása nélkül az 1848. évi évi II. törvényezikely 4-dik §-a c) betűje értelmében nélelebb megválaszszák, és pedig oly módon, hogy a megválasztandó képviselőknek az országgyűlési követválasztási megjelenésre elég idejük legyen.

e) Az ekképpen megigazított összeírásokból egy példányt a választásnál használatul megtart-ván, egyet a hatóság levéltárába tesz be, egyet a királyi főkörmányszékhez késedelem nélkül s leg-felebb 8 nap alatt beiktatja.

21. A középponti választmány minden tanács-kozásiáról a jelenlévők neveinek feljegyzése mellett a kebeléből választandó jegyző által rendes jegyző-könyvet vezetett, s annak egy példányát a levél-tárba tévén, a másikat a királyi főkörmányszékhez időszakonként felküldi.

22. A középponti választmány, valamint az összeíró küldöttségeknek is ülésük nyilvánosak.

23. Az országgyűlési követválasztás határ-napja iránt a központi választmányok intézkednek, mely is úgy kitéendő, hogy a választók megje-lenhetése elégséges, legfeljebb 10 napra terjedő idő legyen; a választás kitűzött határnapja a köz-ponti választmány elnöke által a lehető legnagyobb nyilvánossággal haladék nélkül közhírré teendő.

Gondoskodni kell, hogy a választók egyszerre való igen nagy tömegű összerolása s az e miatti rendetlenség kikerültesse, s ennél fogva a több községekből álló törvényhatóságokban a választók megjelenésére az illető községek kijelölése mellett több egymásutáni következő napok is előre kitűz-hetők. — A középponti választmány a választás megtételére kellő számú tagból álló bizottságot ne-vez ki, melynek elnökét s jegyzőjét s a szükség esetére ezeknek helyetteseit is; hasonlóan a közép-ponti választmány választja. Ha két választó kerület van, minden kerületre nézve a fennebbi módon külön választási bizottság alakítandó.

A megválasztott elnök a választásra kitűzött napon és helyen a választók gyűléseztől a köz-

ponti választmány által meghatározandó s hasonlóan előre közhírré teendő órában megnyitván, a választ-szál szavazójoggal csak azok bírnak, kik a vá-lasztóknek a fennebbiek szerint készítendő összeírá-sában bennfoglaltatnak, — oly esetben, midőn a törvényhatóság két választó kerületre osztatik, a választók csak azon kerületben bírnak szavazati joggal; a melyben összeírva vannak, önként értet-vén, hogy az oly választó, ki mind a két kerület-ben összeírva volna, szabadon választhatja azon kerületet, melyben választó jogát gyakorolni kívánja, mit azonban a középponti választmányának maga idejében be kell jelenteni.

24. A követválasztás az 1791. évi XI. dik törvényezikely nyomán, alkotmányosan gyakorolt szó-zatolással, s ennél fogva nem felkiáltással véghez-viendő. *)

25. Szavazáskor, a szavazó neve a választ-sági bizottság által feljegyzendő; a szavazás éjjel nem folytathatván, ha a választás a szózatolás nap-ján le nem járhatna, az azt követendő napokon mindaddig, míg bevégezhető, tovább folytatandó, a választás minden félbehagyásakor szoros gondos-kodás tétetvén, hogy a szózatok épségben és sér-tetlenül megőriztessenek.

26. A szavazási bizottság eljárása, valamint a szavazatok összeszámítása nyilván történik.

27. Ha a szavazás bevégezésével a szavazók-nak általános többsége egy egyén mellett nyilatko-zik, az, megválasztott országgyűlési követnek azon-nal kijelentetik.

28. Ha a szavazók általános többségét azok közül, kikre a szavazás töltent, egyik sem nyerné el, azon két egyén között, kik aránylag legtöbb szavazatot nyertek, újabb szavazás történik.

29. Ezen másodszori szavazás, a mennyiben a szavazók sokasága miatt, az első szavazással egy napon nem végezethetnek be, ha a körülmények egy új választási idő kitűzését nem igényelnék, a következő napon fog a kellő közhírré tétel mellett megkezdetni, s a 25 ik pont szerint befejeztetni.

30. A kitűzött két egyén közül az, ki a má-sodszori szavazásnak alkalmával az abban résztvevő választók szavazatának többségét megnyeri, meg-választott országgyűlési követnek azonnal kijelen-tetik.

31. A választók összeírása egyik hiteles pél-dányának a választás alkalmával a szavazatszedő küldöttség kezénel kell lenni.

32. Kiki csak személyesen szavazhat.

33. A választók az összeírásnál, vagy vá-lasztásnál semminemű fegyverrel vagy bottal meg-jeleni nem szabad.

34. Az összeíró s szavazatszedő küldöttségnek tagjai a törvény oltalma alatt állanak, a rajtok el-követett bármely sérelmek, bünvádi eljárás mellett: a vétséghez aránylag lesznek megfenyítendők.

35. Mind a választók összeírásánál, mind a választásnál a jó rend fenntartásának joga s köteles-sége a kiküldött elnököt illeti, ki szükség esetében e célra fegyveres erővel előlegesen is rendelkez-hetik.

36. A szavazatszedő küldöttség a választás folyamáról rendes jegyzőkönyvet vezetvén, azt a választás befejezésével az elnök s jegyző és a szavazatszedő küldöttségnek legalább két tagja 3 pél-dányban aláírják, s egy példányt a megválasztott követnek azonnal kezéhez juttatván, a másik kettőt a levéltárban fenntartás s illetőleg a királyi főkörmányszékhez leendő átküldés végett, a központi választmányhoz beadják.

37. A megválasztott követnek a kezéhez jut-tott választási jegyzőkönyv megbízó levél gyanánt szolgál.

38. A választás vezérletére kiküldött elnök azon hatóságban s illetőleg választó-kerületben, melyben a választásnál elnököl, követté nem válasz-tathatik.

39. A jelen törvény rendelkezéseinek az illetők általi teljesítésére a királyi főkörmányszék felügyel, s az e végett megkivántató utasításokat s rende-leket az illető középponti választmányokhoz intézi.

40. Azon választások iránt, melyeknek törvé-nyessége, bármely tekintetből kérdésbe vétetnek a magyar országgyűlési képviselő tábla intézkedendik.

41. A választások véghezvitelére vonatkozó minden intézkedések és eljárások a lehető legna-gyobb gyorsasággal eszközöndő, s a törvényhatósági főnökök a középponti választmányokkal együtt kötelesek a választási teljes alkotmányos szabadság, ugy a csend és rend fenntartására, felelet terhe alatt szigorúan őrködni; a középponti választmányok arról is czélszerűen gondoskodván, hogy az összeírt választók s a választásra megjelenők ugyanazonos sága czélszerűen ellenőriztessenek.

Kelt az erdélyi királyi főkörmányszéknek Boldogasszonyból 10 ik napján 1866 ik évben Ko-lozsvárt tartott üléséből.

A szász főúrnak, jan. 15.

A szász nemzet kebelében, fájdalom, befolyá-sos emberek arra használják fel befolyásukat még most is, hogy az alkotmányos állapotokat, Erdély és Magyarország unioja s az evel összekötötésben ő Felsege által kívánt, folette fontos és hasznos-hat-

*) Az V-ik t.-czikk 30-ik §-a pedig éppen a felkiáltás újratárgyalását tartja előnek, s csak ha ez nem sikerül, ugy megy át a választásra.

lan alkotmány-kiegyeztetés ellen igyekeznek visz-szahatást előidézni a kedélyekben.

Hogy bizonyos befolyás, s bizonyos indítvány folytán (über Auftrag eines, um mit dem Sprich-worte zu reden, nach dem siebenten Handwerk Sterbendem) a mult év dec. havában sikerült a brassói communitás alig 15-18 személyből álló üs gyűlését brassói követek Bümches és Wächter uraknak az országgyűlésen tett törvényszerű és al-kothmányos nyilatkozata ellen annyira fellázítani, hogy a választók ezen parányi töredéke — dacára az alkotmányos jognak, miszerint a communitás magára semminemű határozatot nem hozhat — em-lített követek ellen egy bizalmatlansági szavazatot határoz, és a „Kronstädter Ztg.”-ban közreadni bá-torkodott, ez tudva levő dolog, s nem szükség bő-vebben magyaráznunk e jogérvénytelen — mert csak önkényűleg bitorlott illetékességgel létrehozott — tény jelentőségét.

Kevésbé ismeretes dolog azonban, hogy az ekép oly jogtalanul sértett, derék brassói követek 419 számú választók által ünnepelesen aláírt bi-zalmi adresset kaptak, s ezzel nem csak hogy a követ urak teljes elégtételt kaptak, hanem egy-szersmind azon kétségtelen bizonyítvány nyújtott, miszerint ama bizonyos communitási határozat semmi se vala kevesebb, mint a brassói közönség többsé-gének akaratnyilvánítása, s hogy Brassóban még mindig az ismeretes szabadelvű, loyális és alkot-mányos szellem uralkodik.

Jelenleg Brassóban, s alkalmassint más szász városokban is, szebeni senator Seiwert és ugyan-csak szebeni orator Schneider felhívása mellett la-pok köröztenek egy album számára. Ezek folio alakban kemény papírból állanak, fenn egy korona-vignettével. A brassói orator Greisinghez intézett le-vél szerint ezen lapok rendeltetése egy albumban foglalni helyet, melyet szebeni követ Rannicher Jakab ur fogva az országgyűlésen tanusított de-rék (?) magatartásáért megisztetelni; a vignettebe utólagosan az illető város czimere fog belerajzol-tatni. Az egyes lapokra csak azok aláírása kérérik, a kik Rannicher magatartását pártolják.

Hogy az albumba a lapok bekötetése előtt mit fognak beírni, senki se tudja. Némelyek tán meg vannak elégedve Rannicher ur fellépésével; mások tán restelni f-gják az aláírás megtagadni; meg mások hízelnének fogják tán találni, hogy becses nevük egy albumban ragyogjon s örökítess-sek meg; meg ismét mások előtt közömbös lehet az egész, s mivel semmibe se kerül, odaadják ne-vüket, mint odaadoák tán Zeyk, Schaguna, és Bümchesnek, hogy egy vagy más oldal-ról bebizelegjék magukat. Elég az, hogy ez album-lapokra megkezdették az aláírásokat. Politikai fon-tosságot nem lehet ugyan neki tulajdonítani, de tény, hogy a magistratusnál alkalmazottak, élőkön a főbíróval, s communitási tagok, élőkön az egé-szet vezető oratorral részt vesznek az aláírás di-csőségében.

Am lássák az aláírók; senki se akarja za-varni privat önelhatározási jogukat, miszerint saját meggyőződésük és önbecszerzettük szerint felhasznál-tatni engedhetik magukat.

De mi ez album-história-nak valóban semmi fontosságot se tulajdoníthatunk; szolgáljon az Ran-nicher urnak emlékeztetésül lehetőleg komorabb időkre, minők tán a mostaniak.

Az egész mesterségesen előkészített tüntetés-ből csak annyi látszik, hogy a szász nemzetet min-den áron szeretnék bizonytalanságban tartani, a testvérmemetektől elidegeníteni és elkülöníteni, s a burocratiának önönös szabad mozgást és hatal-mat fenntartani.

Hogy mi lesz ez esetben magával az egész szász nemzettel, természetesen ez nem jó kérdésbe.

Mivel éppen szász dolgokról beszélünk, nem fojthatjuk el kiváncsiságunkat, ha valjon a Pestre küldendő képviselők közelebbi választása alkalmá-val ismét meg kellende választani a „hiveket” némely székekben, a hol alig egy választó hallotta valaha nevüket, mint ez p. o. az utolsó választáskor Köhalm- és Szász-Sebesszékekben történt?

A pesti országgyűlés.

(IX. ülés január 15-kén.)

A jegyzőkönyv hitelesítése, s némely időköz-ben beérkezett irományok bejelentése után a ház napirendjére tért.

Bujanovics Sándor Eperjes városi képvi-selő választása ellen pótlólag benyújtott kérvény a pénteki ülésben az illetékes I. osztályhoz utasított-ván, ezen osztály jelentései sorából akkor ezen tárgy kihagyott, mely is a mai ülésben soron ki-vül felvétellett.

Előadó: Várad Gábor.

Az osztály a választás igazoltá jelentését in-dítványozza.

Klauzál Gábor a megyehatósági tőzegek beavatkozásában erkölcsi nyomást lát, kéri, hogy az ide vonatkozó irományok olvastassanak fel.

Bánó József a hivatalnokai nyomás mellett még a lelkészek szószékéről izgatásait panaszoló ada-tokra is figyelmeztet, helyén látja az irományok felolvasását, valamint azt is, hogy a hallott pana-szok alapján e kérdésben vizsgálat rendeltessék el.

Bónis Samu megakad azon, hogy a jelen-tés oly könnyeden sülk át egy — lényegében igen

fontos vádon, s ez a vesztegetés, mely egy szemtanu vallomása szerint maga a megválasztott képviselő, mint követjelölt által személyesen is gyakoroltatott; ez oly vád, mit tisztára deríteni magának az érdeklétt képviselőnek van leginkább érdekében, ezt pedig csak vizsgálat által lehet elérni.

Szél József feleslegesnek tartja az összes irományok felolvasását, azonban helyesli, hogy ezeknek a vesztegetésre vonatkozó darabjai felolvassanak.

Zsedényi Ednár. Én csak arra akarom figyelmeztetni a tisztelt házat, hogy a jelentést tevő osztálynak igazsága van, mikor az egyedüli keresztvonásokkal ellátott bizonyítványoknak hitelt nem ad. Mi azt igen jól tudjuk, hogy sem megyében, sem másutt hitel nem adatik aláírásnak, ha csak azt valami irástudó nem hitelesíti, pl. a tulajdonos; ez pedig nem történt — így tehát nem tudjuk, hogy e keresztvonásokat ki tette (zaj.) A mi pedig a vesztegetéseket illeti, az én osztályomban is voltak ilyen esetek, mikor p. o. Győr városa követéről volt szó; ekkor is minden hitelesség nélkül, vesztegetésről vádolták embereit, ezek pedig viszont azt mondták, hogy őket az ellenjelölt pártja arra akarta bírni, hogy Kautzot vesztegetéssel vádolják. — Így itt van egy vén asszony (dehűség), ki azt mondja, hogy én láttam az utcán Bujanovics urat, hogy pénzt osztogatott; van-e legkisebb alapja is ezen egyetlen, vénsége miatt feledékeny tanu vallomásának, és valószínű-e, hogy ő maga személyesen az utcán osztogatott volna ki pénzt? Hitelesítve sincsen ez állítás senki által, és azért nem érdemel hitelt. (Helyeslés!)

Piller Gedeon ugyanezen véleményét pártolja. Luszénszki a hivatalbeli nyomását, s a panaszlott vesztegetést oly természetű adatoknak látja, melyek szükségessé teszik a vizsgálatot.

Bánó József a tárgy érdeméhez szólva azt tartja, hogy nagy a hivatalnok nyomás, mint az egyházak igazsága, s a tanuvalomásokkal igazolt vesztegetés egyiránt kívánja a vizsgálatot.

Tisza Kálmán a választók egyrészt vesztegetések ellen hallván panaszkodni, a közérkölség szempontjából kívánja a vizsgálatot, hogy a háznak mód és alkalom adassék elegend tenni az igazságnak.

Podmaniczki Frigyes báró elhiszi, hogy olyan bizonyítványokat, minőkből itt is egy példány bemutatva van, a pártükrévesnek gyakran sikerül kiszikázni, de ez nem jelenti azt, hogy a követéssel bírván róla, mellőzzük, sőt inkább — hogy valódisága, vagy ennek ellenkezője iránt szerezzünk meggyőződést, s ezt a fenforgó kérdésben csak vizsgálat által lehet elérni.

Gróf Keglevich Béla a vesztegetés szempontjából vizsgálatra szavaz.

Ivánka Imre szintén vizsgálatot kíván.

Böszörményi László a hivatalos pressiót és vesztegetést hosszabb előadás témájává választva és variálva — vizsgálatot kér.

Patai István kívánja a vizsgálatot.

A többség a kérdést eléggé megvitattatnak tartván, szavazást sürgetett; az elnök felteszi a kérdést; az osztály véleményének fentartása mellett a szavazók nagytöbbségének felállítása nyilatkozik. Elnök az osztály véleményének elfogadását a ház határozatának mondja ki.

Következett a rövid időre megszakított II. osztályi jelentés-sorozata.

Előadó: Hollán Ernő.

Tanácskozási tárgy Papp Pál Hevesmegye Kápolna kerületi képviselő választása ellen beadott kérvény. Az osztály a választást igazoltnak véleményezi. A ház ellenszólás nélkül elfogadja.

Felvetett utána Kende Kanut Szathmármegye Nagy-Károly kerületi képviselő választása ellen benyújtott kérvény; az osztály vizsgálatot indítványoz.

Bobori Károly nem veheti figyelembe panaszkodók előadását, s nem is tulajdoníthat fontoságot kifogásaiknak, mert előtte teljes hitellel bíró okmány a választási jegyzőkönyv, ez pedig a választást rendben lefolytatnák állítja; kérvényezők jogtalan szavazókról szólnak, de a lajstromokat, melyekkel e seregműk alaposágát igazolhaták, a kérvényhez nem mellékeltek; a ház tehát következetesen cselekszik, ha a kezénél levő próbákól indulva ki, Kende Kanut választását ezek alapján igazolt választásnak nyilatkoztatja.

Domahidi a választási jegyzőkönyv szavaiból arról győződik meg, hogy a nagy-károlyi választás zavartalanul folyt le, zavartalan választásnál pedig felesleges a vizsgálat.

Kalauz Pál ép azért látja szükségét a vizsgálatnak, mert kérvényezők több jogosítlan szavazat ellen panaszkodnak, mi által a megválasztott képviselő választóinak többsége válik kérdésessé.

Tisza K. elismeri, hogy a többség Kende Kanut választásánál kevés, de a ház már ennél kevesebb többséggel is igazolt képviselőket; a jegyzőkönyv rendben van, a választást igazolandónak véli.

Faragó szerint e vitás kérdés kielégítőleg felderítve csak akkor lesz, ha a panasz-pontok megvizsgálatnak; fentartani kívánja az osztály véleményét.

Böszörményi L. a választás igazolása mellett szól.

Zsedényi Ednár: az osztály véleményéből

világosnak látja, hogy 104 egyén szavazott olyanok nevében, kik a helyszínen nem voltak jelen; az előadásból kitűnik, hogy a szolgabíró által teljesített tanuvalomásokkal ez hitelesen ki van mutatva, csak maga a szavazási lajstrom nincs eredetiben mellékelve. Szóló előtt nyomatékkal bir, hogy itt a többség csak 19; és így ha 104 szavazat eszik, Kende K. kevesebbseben van; az ellenjelölt által előterjesztett tanuvalomások és hitelesített melléletek bizonyítják, hogy a többség őt, nem pedig Kende Kanutot illeti. Ez szóló szerint a fődolog. Ha három vagy négyszáz volna a többség, meglehet — szóló átmenne, — de a hol 19 a többség, azt hiszi, mégis csak azt kell képviselőnek elismerni, a kit valódiak a többség választ. Szóló azt véli, hogy ha a ház a választást nem akarja megsemmisíteni, mert az eredeti szavazási lajstromot előbb meg kell tekinteni, akkor szükséges elrendelni a vizsgálatot.

Jendrasik M. minthogy kérvényezők nem mellékeltek panasziratkhoz a szükséges csatolmányokat, helyét látja a választás igazolásának.

Gr. Rádai L. a választási jegyzőkönyv a kérvényező pártbeliek részéről nem tartalmazván semmi órást, mi arra mutat, hogy a panaszlott törvénysértések nem történtek meg, a választást igazolandónak véli.

Kudlik hibának tartja, hogy a jegyzőkönyvből nincs egyszersmind a szavazási lajstrom is csatolva, mely amannak kiegészítő része; szóló szerint a megválasztott képviselőnek magának kötelessége gondoskodni, hogy ezen lajstrom jegyzőkönyve mellől ne hiányozzék. A fenforgó kérdésben helyét látja a vizsgálatnak.

Gr. Keglevich István az osztály véleménye mellett nyilatkozik.

Ivánka Imre szintén kívánja a törvényes vizsgálatot; az irományokból azt érti, hogy a megyei hatóság ez ügybe már beavatkozott; azért is szükséges a ház kebeléből egy vizsgálatnak kiküldése, hogy ezen megyehivatali beavatkozás mellőzhetessék.

Nagy Ignác szintén a vizsgálat mellett szavaz, b. Simonyi L. az igazolás mellett.

Szavazásra bocsátatván a kérdés, a többség a vizsgálat mellett nyilatkozott, mi a ház határozataként ki is mondatott.

Következett a III. osztályi jelentés-sorozata: Előadó: Királyi Pál.

Olvasott Fischer István Temesmegye Rékás kerületi képviselője ellen benyújtott kérvény feletti jelentés; az osztály a választást igazolni javasolja.

E véleményét a ház elfogadja.

Olvasott Halász Boldizsár Pestmegye A. Dabas kerületi képviselő választásáról szóló jelentés; az osztály a választás igazolását véleményezi.

A ház egyhangulag elfogadja.

Olvasott Faur János Krassómegye Oravica kerületi képviselő választásáról szóló jelentés; az osztály a választás igazolását javasolja.

A ház ellenszólás nélkül elfogadja.

Felvetett gr. Czebián László Nógrádmegye Losoncz kerületi képviselőnek választásáról szóló jelentés; az osztály vizsgálatot véleményez.

A ház megrendelte, vizsgáló bíról Szmeceányi képviselő küldetett ki.

A tárgyalások folytatása holnapra halasztatván, az ülés eloszlott.

Különfélék.

— Városunkban is megkezdődtek tegnap a követválasztási mozgalmak, Tömösvári Miklós, a belszen-tized erélyes kapitánya előleges érkekezletre a tizedválasztó polgárait saját szállására meghívta. Eik nagy számmal megjelentek, egy szivvel-lelkelk városunk s hazánk két, érdemben kitünően gazdag polgárát; gr. Mikó Imrét és Nagy Elekét tüzték ki követjelöltekül.

* A kolozsvári kir. jogakademia az 1865/6 tanév tartásában, a vizsgák következő renddel fognak tartatni.

I. Írásbeli vizsgák lesznek: 1866. Február 5-ik napján a római jogból, és a nemzetgazdaságból, február 16-ik napján a pénzügyi törvénytanból és az erdélyi magyar- és szász-magánjogból.

II. Szóbeli vizsgák lesznek. Február 9. 10. és 12-ik napjain a nemzetgazdaságból, febr. 13. 14. 16. 17. és 19-ik napjain a római-jogból, febr. 20. és 21-ik napjain a pénzügyi törvénytanból, febr. 23. 24. és 26-ik napjain az erdélyi jogtörténelem, s magyar- és szász-magánjogból. A vizsgák eredménye ki fog hirdettetni febr. 28-án 1866 délelőtt 9 órakor. A nyári félévi előadások meg fognak kezdetni mártius 9-én 1866. Kolozsvárt, jan. 6-ik napján 1866. A kir. jogakademia igazgatósága.

* A tegnapi délutánt tartott álarcosbál ismét nem volt népes, a mit leginkább a hosszúra nyúlt színházi előadásnak lehet tulajdonítani. Mind a közönség, mind az igazgató részére kényelmesebb volna, ha a régi szokás szerint olyan napokon, midőn bált tartanak, az előadás 6 órakor venné kezdetét, hogy 9 órakor végét érhesse.

* A helybeli kir. jogakademia hallgatói a jövő hó 10-én tartják meg zárkörüli bálját a Redout termében. A bál bizottmány elnöke Weress Dé-

nezs, b. jegyző Nemes Ferencz, pénztárnok Szabó Miklós, tagok: Vikol S. Kovács S. Sárdi M. Pap János, Dósa Lajos, Basa M. Endes, Kőnczei, Feenyő Lajos. Bementi jegyeket a meghívó levél előmutatása mellett f. é. február hó 9. és 10. napjain, reggel 9—12 ig és délután 3—6 óráig a Nemzeti szállodában a 2-ik számú teremben válthatni. Egyes jegy ára 2 frt, csaiádi 4 frt. A tiszta jövedelem a szegény sorsu joghallgatók segédmezésére van szánva.

— A szamosújvári ev. ref. egyház javára folyó hó 28-án fényes táncvigalom fog tartatni a szamosújvári díszes táncsteremben, mely hiszszük, hogy a jótékonycél iránti részvétből is látogatott leend, annyival is inkább, mert a tavalyi is ugyesen rendezve szép közönség jelenlétében folyt le.

— A dobokamegyei bizottmányi tagok felszólítanak, Szamosújvárt folyó év és hó 27-én délelőtt 9 órakor a megyeházánál, a megyei bizottmányi gyűlésben megjelenésükkel részt venni. Szamosújvárt, január 18-án 1866. B. Bánffy Dániel, főispán.

* A magyar akademia tegnapielőtti ülésében b. Eötvös József alelnök azon örvendtes közlést tevő, hogy ő Felsége a mexikói császár 10,000 frtot ajándékozott az akademiának. Mire a pénztárnok azon jelentést tette, hogy az elhunyt Udvarnok Lajos szintén egy nagyobb összeget testált az akademiának, azon kikötéssel, mint ezt már említettük, hogy hátramaradt özvegye míg él, e tőke kamatainak élvezetében, meghagyassék. Az özvegy azonban meghalt és a fentebbi hagyatékot még 2000 frttal szaporította.

* A maros-ludasi templomok javára rendezett táncszestély az idéní április alatt nem fognak létre jünni. Ezt azon vidéki értelmiség tájékoztatására kívánjuk tudatni, kik ezen szent cél előmozdítására semminemű áldozatot hozni nem vonakodtak, és tudatjuk azon kisbitték képzelt kárörnök letörpítésére is, kik minden furfangosan kigondolható csak rossz akarattal származható akadályokat kívántak a magasatos eszme keresztülvitelébe gúrdítani, keveset gondolva azzal, hogy saját valóságok tetemesen ártottak vele; mikép a táncszestélyek csupán a kiállításra nézve igen magasra ment költségvetések, és nem a helyiségek hiánya mián maradtak el, s itt különös örömlükre szolgál cs. k. adószedő t. Kopystynski Alajos, és egyesbiró t. Nesztor József uraknak, azon készségükért igen szíves köszönetet szavazni, melylyel a sok családi nyughatatlansággal egybekötött helyiségek átbocsátását szükségességében és ingyen megtenni hajlandók voltak. *)

Többen.

* Zilahi levelezőnkől a következő tudósításokat vesszük: A zilahi és közép-szolnokmegyei megválasztott képviselők felmentek az országgyűlésre, egy párnál az a komikus eset adta elő magát, hogy a petitio megelőzte őket. Szilágy-Cseben pár hét óta folynak a hivatalos nyomozások a választási rendeltenségek földerítése tárgyában. Zsibóra is kért a választók egyrésze investigationt. A zilahi kaszinó mult év végén könyvtár alapított, bár még gyengén áll olvasmányok dolgában, de van reményünk, hogy kinövi magát, valódi szükség van rá. Nevezett könyvtár javára adott is a kaszinó egy bált, de kevés sikerrel, illetőleg tiszta jövedelemmel, a farsangon még fog adni; nem különben a kereskedő olvasó egyet és könyvtár gyarapítására. A kaszinó Urbázi Györgyöt, ki a mult hóban köztünk időzött, tiszteletbeli tagjának választá. Három hónap óta Fehér Károly szintársulata tartja városunkban előadásait, hogy nem valami fényes körülményben előzött, el lehet képzelni. Fodor Károlyné asszony vendégjártéka alkalmával négy élvezetes estét szerzett a közönségnek. Tér binsz, hogy a tagokról egyenként meg lehessen emlékeznünk. Az ujoncz állítási előmulakatok végbevitettek egy a megyén, mint a városon. A mentesítő vegyes bizottság Zilahon megtartá Sz. Cseben, Tasnádon a közlebbi napokban fogja tartani ülését.

* (Borzasztó gyilkosság.) Nagymártonból (Sopronymegye) jan. 2-ról írják: „A birneves Fraknóvár mellett elterülő Ujtelek (Neustift) hajmeresztő eseménynek volt színhelye. Az említett helység egyik birtokosánál szolgált a kérdéses gyilkos, névleg Fischer József nagymártoni születésű. Dec. 25-én reggel gazdáját kérte, hogy eresztőné haza Nagymártonba szüleihez. A gazda hazaereszté, s hét éves fiát otthagyva, nejevel együtt templomba ment. Azonban alig távoztak, midőn a hazaeresztett szolgagyermek buvóhelyéről előjött s a szobába ment a gyerekekhez: „Menj — mondá ennek — hozz a kamrából néhány almát, haza akarok menni” — a kis ártatlan azonnal kész s a kamrába siet, kisérv a szolgagyermektől. Alig érték azonban a kamrába, midőn a satányfajzatú gyermek megragadta egy fejszét s a másik ártatlannak fejét szétbátá. De nem elég! midőn látá, hogy az özszerogyott gyermek egy hordóba kapaszkodik s fel akar keln, ekkor kezeit vagdalja le s hogy még bizonyosabban meghaljon, előveszi bicakját, s a szegény áldozatnak nyakát szurja hatszor hétszer keresztül! De még így sem hitte magát egészen biztosnak, hanem kötelet fog, melylyel a lélektelent a hombár lábához kötö! Az irtózatoss tény után ismét a szobába sietett, itt kalapács és véső segélyével az asztalt feltörte s az ott levő 50 frtból

*) Kérjük a „Korunk” tisztelt szerkesztőségét ezen nyilatkozatunk közlésére.

35-öt magához vett s ellilant haza. Néhány szomszéd ismervén a hazaeresztett szolga zűlényos természetét, erre gyanakodtak s azonnal leszálladtak Nagymártonba szüleihez. Azon ürügy alatt, hogy gazdájá ökreit a szomszédfaluba kellend hajtania, visszahívták Ujtelekre, ki minden ellenvetés nélkül utrakel s velők visszament. Utközben elmondák neki, hogy mi történt gazdájánál; megdöbbsent láthatólag, hanem azonnal mentegetni kezdé magát, hogy ő nem tette, s bátran bement a házba. Itt szembe állították a szegény meggyilkolttal, de itt is oly merészen viselé magát, hogy az összcserglett bámulók nagyobb része őt ártatlannak tartá. Azonban jöttek a pandurok s lehozták Nagymártonba. Itt a tagadási szellemet csakhamar kiporoztatta belőle a szolgabíró. Kétszeri megvirgáztatás után tettesnek vallá magát s a főnemlített körülményeket maga mondá el s megmutatá a helyet is, hová a pénzt dugta. A vallásból továbbá az is kintit, hogy eddig már számos kisebb nagyobb tolvajságot követett el, s mi figyelemreméltó, anyjának tudtával, ki a lopott szreket eladogató. Azonfelül kétszer már gyújtogatott is! Másnap a boldogtalan áldozat megsemmisítésére százan és százan tödultak a vidékről Ujtelekre. De még többen jelentek meg a temetésre, akarván a gyilkost látni, kiről az a hír keringett, hogy a temetésre felviszik s gyilkoló szerével, a fejszével, a koporsó után kísérik. Ezt azonban a szolgabíró, elég okosan, nem engedé meg, tartván, hogy a felbőszült nép agyonkövezné. Hogy a gyilkos szemlélésére is számosan tödultak ide, főllesleges említenem. De még jobban meglepé a szemlélőket a gyilkosnak hallatlan szemtelensége, mint hitványasága. Azt igéré ugyanis nekik, hogy mihelyt kiszabadul, mindjárt megöli őket! Hiszszük azonban, hogy gondoskodva lesz hűsön tartásáról. Sz. Szilveszter napján vitték Sopronba. Ily ember-tömeget, mely őt a helységen át kíséré, csak a választáskor láttunk e helyen. Még ez nap este a gyilkosnak bátyja is kézrekerült, ki öccsének befogatása óta élesek tétett volt. Eltűnésével gyanut keltett, s lépeket tetettek befogatására. Mint hallani, ez is bevallott már egy gyilkosságot, melyet öccsével együtt hajtott végre! Szép egy pár madár!

Az erdélyi juhtenyésztésről s gyapju-termelésről.

A „Pester Lloyd”-ban e tárgyban egy tudósítás jelent meg, melyből érdekesnek találjuk átvenni a következőket:

Erdélyben a juhtenyésztés emlékezetten felyüli idők óta a mezei gazdák által, mint a gazdaság egyik főága üzetik. Erdélyben minden egyes gazda tart juhat, s minden községnek van rendszeren 200—300 darab anyajuh, s noba a tenyésztés inkább a saját és bárány nyeresége végett üzetik, de gyapjút is termeltek, mely e kereskedő világban nem előnytelen figyelmet gerjesztett, s miután az erdélyi gyapju rendszeren hosszú gyapju, az újabb találmányu kelmegártmányok érdekében mind keresetesebbé válik; csakhogy durvább minősége miatt nem használható fel egész általánosságban.

Ezen körülmény, s hozzá azon tapasztalat, miszerint az erdélyi juh faja az angol juhakéval közeli rokonságban áll, azon eszmét kelté, hogy kísérlet tétessék: vajon az erdélyi juhakat, angol fajakkal keresztezve, nem lehetne-e célravezetőleg megnevesíteni.

A gazdasági egyetlet több tagja egy szűkebb körű társulatot alkotott, s megtevé a kísérletet.

Egyelőre abban lön a megállapodás, hogy a legkittünb angol hosszú gyapjas juh fajok közül, minők a Leicester, Cotswold- és Lincoln fajok, ezen utóbival tétessék kísérlet, miután ennek gyapja nem csak igen hosszú és finom, hanem még hozzá sajátaságos selyemszerű fénye van, mely annak bizonyos czélokra nézve különösen magas becsét kölcsönöz. 1863-ban 22 kóst és 12 anyajuh, 1865-ben ismét 14 kóst hoztatt Erdélybe az említett fajból. A kísérlet eredménye teljesen megfelelt a számításnak. A behozott kosok által keresztezett erdélyi juhak bárányai feltűnőleg nagyobbak, s gyapjuk nem csak dúsabb, hanem hájszerű jellemű elvesztette s a mellett, hogy a legtöbb esetben fel-tűnőleg finomodott, még azon szép fényt is örökölte, mely a Lincoln gyapjút oly becsessé teszi.

Semmi kétség már most, hogyha ezen nemesített gyapju eladásánál kedvezőbb ár biztosíthatnék, mint a minőn a közönséges hazai gyapju kért, a gyapju-termelés nagy emelkedésnek indulna, mert jóllehet az oláh paraszt, a ki főleg juhtenyésztéssel foglalkozik, nem igen hajlandó a fajnemestés érdekéért pénzt áldozni, mindazonáltal tud ő utakat és módokat, hogy ezen nemesítés előnyében részesítse magát.

Szükség ennélfogva tudni, vajlon a tett kísérlet általában helyes irányban intéztetett-e, azaz: a leirt módon termelhető-e a kereskedelem és iparra nézve használható gyapju, s vajlon aztán a javított termélet számára remélhető-e jobb árkelet. Természetes, hogy mindkét kérdésre nézve csak gyapju-kereskedők és gyárosok adhatnak irányadó elhatározó választ.

Épp ezért Kolozsvárt 1866 május 1-sőén kiállítás rendeztetik, a hol javított hosszú gyapjút termelő juhak elegendő példányai fognak bírálat alá bocsátatni. Nagyon kíváncsok lenné tehát, ha

gyapjúkereskedők s gyáriparosok, a kinek érdekei itt közlekednek, vannak érintve, ezen időben Kolozsvárt megjelentek, hogy egyfelől véleményüket adják a már elért eredményről, másfelől az illető gazdáknak netalán további utasításait közölnek arra nézve, hogy a már megkezdett kereskedési kísérletet folytassák-e s minő mértékben.

Politikai hírek

Angolország. London, jan. 14. A kormány arról értesült, hogy a feniek fel akarják gyújtani a londoni Tower, vámbázát s más kormány épületeket. A kormány kellő számú fecske-dőt tartat készen. Hollandból titkos fegyverszállítvány érkezett ide. A kormány azt elkoboztatta.

Francoziaország. Páris, jan. 15. Félhivatalos körökben úgy hallani, hogy a kormány az Amerikában előforduló esetekre vonatkozólag kedvezőbb tudósításokat kapott, s a császár a trónbeszédben vonatkozni fog arra. — Walewski és Fremi sikerrel igyekeztek a császár és Napoleon herceg között kibékülést eszközölni, nem bírhatván rá a herceget, hogy békülési nyilatkozatát írásba foglalja.

Olaszország. A „La Presse” írja, hogy a pápa kormánya Drouin de Lhuysnak egy jegyzéket adott át a pápai nuncius által, ki azt csak felolvasá, de a francia minister kinyilatkoztatta, hogy nem érti tökéletesen az olasz nyelvet, s a jegyzék másolatát adta át magának. A pápa kormánya e jegyzékben azon veszélyeket taglalja, melyeknek ki lenne téve a francziák elvonulása folytán s kérdést tesz: vajon a francia udvar mostani birtokainak megtartásáért váll-e kezességet, mivel ellenkező esetben a pápa kénytelen lenne magát oly lépésre elhatározni, melynek fogva meg lennének érdekei oltalmazva; a mi nem más, mint a kath. hatalmak segélyül hívása. A francia kormány válasza kétségkívül hosszabb időbe kerülend;

Nyilttér

„A túlzott szerénységnek éppen úgy megvannak veszélyei, valamint az ön-hittségnek”. Ki a „K. Közlöny” ide 2-dik számában lévő „nyilttér” cikket megolvasta, könnyen megítélheti, hogy Rousseau-nak ezen nagy horderejű mondata m. Horváth János ur előtt éppen oly ismeretlen volt, mint Liechtenberg következő böcs mondata: „Mily boldog volna némely ember, ha oly keveset gondolta mások dolgával, mint önmagáéival”.

33 éves politikai multamra, — hála az égnek! — ha vissza tekintek nincsen egyetlen tény is, mi-ért pirulnom kellene! Igaz, hogy m. H. J. urral 1848 előtt többször állottunk szemben; de oka a választás alatti alkirálybírói állomás volt, melyre akkor is a választók nagy többségének bizalma engemet emelt. Politikai pályámon a mérsékelt haladók közé tartoztam ugyan, azonban hazánk s nemzetünk fölvirágzására szolgáló nevezetesebb kérdésekben a legszabadelvűbbek által sem engedtem magamat túlszárnyaltatni, s erről bizonyoságot tehetnek a jegyzőkönyvekben ma is olvasható nyilatkozataim. „Életem hosszú pályáján óvatossá legyen horgonyod, kalauzod a kötelesség. Hosszu a pálya, első lökés a hű-

*) Az e téren megjelenő cikkek a szerkesztői felelősség körébe nem tartoznak. Szerk.

hanem a pápa szilárdan ragaszkodik elhatározásához. Főlélegesen volna említeni is, hogy egy ily lépés nagy bonyodalmakat idézne elő. Noha az egész hír csak ijesztgető szándékkal tett vaklövésnek látszik, anuyi igaz, hogy ama szándék nincs ellenmondásban a pápa újvi beszédével.

Németország. Frankfurt, jan. 15. Az „Europe” jelenti: Az utóbbi napokban jegyzékváltás történt Drouin de Lhuys és Lamarmora között, a szeptemberi szerződés felett. A francia külgügyminister jegyzéke emlékeztetbe hozza a pápának a francia tisztek újévkor elfogadtatása alkalmával kijelentett aggodalmát arra vonatkozólag, hogy a francziák eltávolítása után olasz csapatok fognak Rómában megjelenni, s bizonyos olasz államférfiaknak abbéli célzatos beszédével, hogy Olaszország a francziák Rómából kitakarodása után fel van mentve a szeptemberi szerződésben foglalt kötelezettségei alól; ismétli továbbá a francia sürgöny, miszerint a császár politikája szintegy aggodalmaskodik a pápa függetlensége, mint Olaszország reorganisatioja végett, kijelentvén egyszersmind, hogy Franciaország a szeptemberi conventionnak se megszegését, se megváltoztatását nem fogja megengedni. Lamarmora Nigra lovaghoz intézett jegyzékben felelt, s annak tudomásul vétele után Drouin de Lhuys meg lön nyugtatva.

Spanyolország. Az „Avenir National” Madridból kapott két kiáltványt közöl, egyik a forradalmi bizottmányé, a másik Prim tábornoké.

Az első így szól: „Katonák! Prim tbk áll aranjuzni, okanoi s más pontokról való fegyvertársaitok élén. Azon szabadelvűekhez fognak ők csatlakozni, kik Aragoniában és Cataloniában ömege- sen felkeltek. Tegyetek úgy mint ők tettek: Keljete- tek fel egy szívvel lélekkel, és meg fogjátok men- tenni a szabadságot! Az ideiglenes kormány ezen percztől fogva végképeni szabadságolást ígér nek- tek. Vezetőitek és tiszteitek azon jutalmakban fog- nak részesíttetni, melyekkel eddigelé a bizelgés s

lám, messze a cél.” Emil ezen arany szavait mindig híven követtem.

Igaz, hogy 1849-ben az abszolút rendszerben hivatalt vállaltam; de ezen lépésre éppen a legszabadelvűbbeknek ismert több hazánkfiak készítek, s bárha többek között éppen m. H. J. urnak is nem kis szolgálatot tettem, mely szolgálatomért elismerő levelét ma is tartom.

De valamint egy hadseregben fő és altisztek vannak, úgy a polgári kormányzásnál is állami és községi hivatalnokok léteznek; én állam hivatalnok voltam, m. H. J. ur saját községében a jegyzői és adószedői állomásokat foglalta el; a községi jegy- zők és adószedők pedig — főleg, midőn az állam- hivatalnokokkal jó egyetértésben élnek, — néha va- lódi nádalyok, egész kis basák!

M. H. J. ur hivatalvágya nagyon ismeretes, hogy 1861-ben az id. főkirálybírósgot, melyért min- den követ megmozdított, meg nem nyerte jegy- nepes értekezleten nyilvánosan hullatott keserű köny- nyeket, később a szék költségén Bécsbe utazott, hogy bár k. táblai ilnkségeit nyerhessen; végre midőn mi hivatalainkból a provisorium miatt léleptünk, H. J. ur egy urberí törvényszéki állomásra is felterjesztette becses nevét.

1863-ban a szebeni gyűlésre a szék értelme- sége által egyik követnek m. H. J. ur jelöltetett ki, és ezen kijelölését el is fogadta, de később nem tudhatni minő indokból? megválasztatásá- nak határozottan ellene mondott. A szék értelmi-

csuszás-mászás jutalmaztatott. Éljen a szabadság! Éljen Espartero! Éljen Prim!”

Prim tbk kiáltványa így szól: „Spanyolok! Elérkezett azon borzasztó pillanat, midőn a forradalom a nemzet egyedüli mentő eszköze, s az igaz férfúnak első kötelességévé lett! Én jelentékeny számú katonák, s fegyvert ragadott parasztok élére állottam, kik mindenfelől sietnek vezérkedésem alatt harcolni, a szabadságért és hazáért. Az én zászlóm a progressisták középponti bizottmányának utolsó nyilatkozása, a melyet erősen tartva kezembem, szo- kott erélyességgel fogok ezen kormány ellen har- colni, mely a külföld előtt gyalázatot hoz reánk, s benn az országban tönkre juttat, a mely idegen nem- zetek játékszerévé tesz bennünket, s a bankrott örvényének szélére juttatott.

Katonák! Ti, a kik az én parancsnokságom alatt harcoltatok, jól tudjátok, hogy én soha el nem hagytalak benneteket, tudjátok azt is, hogy ha tá- mogatni fogtok engemet vállalatomban, én a győ- zelem után foglak vezérelni, s faramalaitokat meg- jutalmazom.

Igazságszerető polgárok! Nyújtsatok nekem se- gédkézet, egy politikai forradalom sikeres befejezé- séhez, a melynek célja: lehetetlenné tenni azt a borzasztó társadalmi forradalmat, a mely fenyeget benneteket. Spanyolok! Éljen a szabadság! Éljen

a progressista középponti bizottmány kiáltványa! Éljen az alkotmányozó országgyűlés!

Juan Prim.

Prim ezen kiáltványának végig olvasása után méltán figyelmet ébreszt az, hogy a királyról s a monarchiáról szóval sem tétetik említés.

Ujabb. London, jan. 16. A dublini grófságban s Dublin városában a hadi álla- potot proclamálták. Golyóöntődet fedeztek fel. Sok újabb befogatás történt. Azokat, kik fegyvereik kiszolgáltatását megtagadják, két évi fogsággal fenyegetik.

Páris, jan. 16. Híre terjedez, hogy a trónbeszéd azon része, mely a francia csa- patok Mexikóból visszahívására vonatkozik, már elküldetett Montholon követhoz Washing- tonba, hivatalos közlés végett.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Január 17-kén: 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 66.75.—5%. Metalliques 100 frt 62.95.—Bank- részvény 757.—Hitelintézeti részvény 200 forint 151.70.—London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 104.60.—Ezüst 104.75.—Cs. kir. arany 5.—1860. kölcsön 84.70.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

Kolozsvári naptár a jövő hétre.

J a n u á r		Nap kel	delel	nyugszik	Hold kel	delel	nyugszik
21 V.	Ágnes	76. 38p.	12.11p.39m.	46. 45p.	9649p.r.	46. 2p.e.	10 26p.e.
22 H.	Vincez	7 38	12.11 55	4 47	10 21 r.	4 54 e.	11 38 e.
23 K.	B. A. elj., Emerenczian	7 37	12.12 11	4 48	11 53 r.	5 46 e.	* *
24 Sz.	Timotheus	7 36	12.12 26	4 50	11 30 r.	6 41 e.	12 50 r.
25 Cs.	Pál fordul.	7 35	12.12 40	4 51	12 11 e.	7 36 e.	2 0 r.
26 P.	Polykarpus	7 33	12.12 53	4 53	12 59 e.	8 33 e.	3 8 r.
27 Sz.	Aranyz. János	7 32	12.13 5	4 54	1 51 e.	9 30 e.	4 8 r.

*) Első negyed 23-án 106. 28p. e. Merkur hajn. csil. Saturnus reg. 2 óra előtt kel.

Nap hossza: 9 óra 14 p. köz. sz.

sége ekkor engemet szolított fel, és a jelen voltak nagyobb része becsület szavát adván, hogy a tör- vényes országgyűlésekre is megválaszt—noha sze- melyes érdekeim nagy kockázra voltak téve — el vállaltam a követtséget, és úgy tudom, hogy eljárá- soddal küldömet nem pirítottam meg.

1865-be a kolozsvári országgyűlés kihirdetése után azonban m. H. J. ur hozzám jött s kért, hogy gr. Bethlen mellőzzék el és képviseljék együtt a szék et. Ezen tettét elég merészséggel bírt nyil- vánosan megtagadni, miért is kijelentem, hogy jellemzettségére szótáramban kellő szavakat nem találok.

Hogy m. H. J. ur a kolozsvári országgyűlésre, mint követ megjelenhetni vágyott, azt az e tárgy- ban tartott értekezlet összes tagjai is bebizonyít- hatják; de úgy tudom, hogy Felsőfelmegyeében is fölépített volt; még is a „K. K.” dec. 12-diki számában nem állította m. H. J. ur a következő kitéltet használni: „Egész politikai életem, s azon tartózkodás nélkül beállott el- vem, mely szerint 1848 után Erdélyben tartandó országgyűlési tanácskozások- ban még csak opportunítási szempontok- ból sem ítéltém czélszerűnek részt- venni”... Ezen sorok és eljárása szépen is ösz- hangzanak!

Bátran várom tehát a közvélemény ítéletét eljárásaim után, sőt hiszem, hogy a szék területén általánosan s különösen azon részében, melyben hiva-

taloskodni szerencsém volt, a nép bizalmát nagy részben bírom, és ezt m. H. J. ur kénytelen volt 1861-be a „Korunk” hasábjain saját neve aláírá- sával bevallani, de igazolta az 1861-beli tisztújítás is.

Nem rétegem tehát a közvéleményt; de há- zalva sem keresem, mint m. H. J. ur teszi!

Azonban szövetséget sem kerestem, mint ő az enyimet, még is nem állította nyilván ki, hogy a velem való szövetekezéssel, ha önérdékét követné sem kívánta volna megbántani a szék et! Hát ugyan midőn alig két évi szolgálatomat kár- hoztatja, egy más 17 év óta szolgálatban lévő és a hazafi párt által megvetett hivatalnokkal, miért nem pirult szövetekezni? Vagy talán a czél szen- tesíti az eszközöket? További az idézett s a 2-dik számban lévő cikke után minő pófával kül- dött hozzám bekére fölszólító követeket? Vagy ta- lán ezen tettét is elég bátorsággal bírand megta- gadni.

Végül az idézett s államférfiai böleséggel kidolgozott, társadalmi és tudományos műveltséget tanusító (?) cikkére is, midőn kijelentem azt, miszerint én nem indítottam az ön által felhozott rágalmozó szavakat — következéské az azok létezéséért felelős sem lehetek — egyszersmind nyilvánítom, hogy ha jelen nyilatkozatommal, megelőgedve nincs, tessék más uton elégtételt kérni, készen állok.

Szombathalván, január 10. 1866.

Ugron Lázár.

H I R D E T É S E K.

(14) Minden szerkesztői **amerikai,** vagy családi használatra,

(2-6) valamint fejéremű vagy nehéz posztó és **bőr-munkákra** alkalmas

„varró-gépek”

következő leszállított áron találhatók és bárholnán megrendelhetők

BOER SANDORNÁL Kolozsvárt

Szechenyitér 39 szám alatt:

Wheeler & Willson szerkesztői gép javítva Bollmann által 115 ftól kezdőleg

Grower és Backer „ ” „ ” „ ” 165 „ ”

Hoowe „ ” „ ” „ ” „ ” 165 „ ”

Ezen gépekhez különösen alkalmazott minden csak kigondolható segéd- eszközök is találtnak, melyek közül, mint legújabb, különösen azon előke- szült teletmitendő, melynek segítségével a Wheeler és Willsonféle **kettős tűzzelű gépen** is lehet meglegő szépen himezni; továbbá: minden géphez egy, a magántanulása is elégséges német nyelven írt terjedel- mes és rajzzal ellátott használati utasítás, a Wheeler & Willson szerkeze- tthez pedig, egy ugyan ilyen magyar nyelven írott utasítás is adatik.

Vásárlók a gépi varrásban alapos oktatást és mindennemű utasítást ingyen nyernek és a gépek jósága és használhatóságaért a többfelől hirdetett jótállás nem csak ígértetik, hanem a vásárlóknak szabadság engedtetik a vett—netalán hibás—gép kicserélésére, ki nem elégitett esetben pedig a fizetett pénzösszeg visszafizetésére.

Valódi CSEH-KOMLÓ

minden minőségben hasonlóan található, és megrendelhető

BOER SANDOR által.

(23) **Megürült tanári állomás.**

Az erdélyi kir. kormányzék 1865 december 22-ről 33001 szám alatt kelt fel- sőbb meghagyása következtében ez alkalommal, a szebeni cs. k. államgymnásium- Iskola Alapítvány Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Școală - B

Nyomatott az ev. ref. fótanoda betűivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

ban (német tannyelv) a számtani és természettan megtérült tanári állomására a pá- lyázat évi 945 forint fizetés és ezen kívül magosabb díjazásai előléptetési jog és teljes megelégedéssel eltöltött évek után 105 forint évi járulékhoz joggal — kiíratik.

A pályázók az erdélyi kir. kormányzékhez intézett, keresztlel, iskolai bizo- nyítványok s a tanításra képességet bizonyító vizsgálati bizonyítvány, és a hazai (magyar, oláh) nyelvekben némi jártosságáról bizonyítvánnyal ellátott kérelmeket illető törvényhatóságok útján a cs. k. szebeni államgymnásiumhoz **6 hét alatt** beadhatják.

N.-Szeben, 10-dik jan. 1866.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Harmath József Tordán, Wittich József Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barthos Domokosnál S.-Szatmárygyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfehérvárt kapható:

„KOLOZSVÁRI KÉPES NAGY NAPTÁR”

1866-dik évre

Szerkesztő **K. PAPP MIKLÓS.**

II-dik ÉVFOLYAM.

Ara e terjedelmes naptárnak csak **1 forint.**

Postán megrendelt példányért fuvarlevélre megkívántató bélyeg- és pakolásért még **10 kr** melléklendő.

Irodai fali Naptár

1866-ik közönséges évre

katholikus és protestáns, görög-orosz, és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári cs. kir. levél- és székpostára, távirra, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ara 30 kr. o. é.

Országgyűlési székönyv.

Országgyűlési ház-rendszabály. Magyarországot érdeklő közjogi ki- boesátványok. Országgyűlési okmányok. Magyar és Erdélyországi alaptörvények. Ara **2 frt 40 kr.**

Országgyűlési ház-rendszabály. Magyarországot érdeklő közjogi ki- boesátványok. Országgyűlési okmányok. Magyar és Erdélyországi alaptörvények. Ara **2 frt 40 kr.**

(25) **Hirdetmény.**

(1-3)

Nemes Hunyadmegyére kiterjedőleg a végeles urberí és a tized kárpótlási igényeknek **helyszíni** kidolgozására—be- jelentésére — a valószínűsítmény személyesítésre egy a papírok kivételére és kézhez szol- gáltatására a kigondolható legjutányosabb feltételek mellett ajánljuk.

Déván, 1866 január 15-én.

LEHMANN ROBERT, hites ügyvéd.

(27) **Gazdatisztai állomás.**

(1-3)

Egy nőtlen, értelmes gazdatiszt ke- resztetik, ki a gazdaságot alaposan értse s a mellett a baromorfalásban is jártas legyen. Bővebben értekezhetni személyesen Balázsfalván

Kovrig Tivadarral.

(28) **SÓFALVI SÁNDOR,** építésznel.

(1-6)

Az izraelita templom mellett 73-dik szám alatt 5 szoba, téli nyári konyha, kamara, pincze, istálló és szin bérbe kádó. Értekezhetni ott helyt

(26) **BLAHUNKA LAJOS,** orgona és zongora készítő.

(1-3)

Tisztelettel tudatom a nagy érdemű közönséggel, miszerint nálam folytonos ké- szen és készületben vagyunk **új zongorák,** melyek a külföldiekkel versenyeznek, mind formára, mind hangtartsára.

Ugy szintén az ócska művek is bevé- tetnek cserébe illő reá fizetés mellett. Továb- bá ugyanezen módon készítik minden hang- szereket, ugyint: **új orgonákat és hár- monikákat,** az ócskák kijavítását, hangolá- sát, takarítását, vidéki megrendeléseket is elvállalok, a legjutányosabb áron, s gyorsan ki- szolgáltatok, nemkülönbön folytatok helyt a város **zongora hangolásokot,** mely- nek következtébe párfogásáért esdeklem a u. érdemű közönségnek.

Lakásom bel-magyarutca 437 sz. a. Kolozsvárt